De Tabte Runesten
– Gruppeudstilling i Rundetaarns biblioteksal, 2025

I midten af 1600-tallet besluttes der på foranledning af Kong Frederik d. 3 og oldtidsforskeren Ole Worm at indhente runesten fra hele landet til København for at samle kulturarven. Runestenene var, hvad man anså for at være Danmarks tidligste litteratur, og man ville derfor flytte dem til det nyetablerede universitetsbibliotek, der i dag kendes som 'Biblioteksalen' i Rundetaarn. 13 runesten nåede vej til København og blev placeret, hvor de alle stod indtil branden i 1728. I denne brand gik ni af disse runesten tabt og efterlod sig sparsomme oplysninger.

Udstillingen De Tabte Runesten er skabt og arrangeret af kuratorgruppen Kaellingstenen, og er en gruppeudstilling der præsenterer et nytænkende krydsfelt mellem samtidskunst og kulturhistorie i en reaktualisering af de ni tabte runesten.
Vi, Kaellingstnen, har inviteret ni spændende samtidskunstnere (hvoraf størstedelen af dem, er bosiddende og praktiserende indenfor Københavns Kommune), til at genfortolke én runesten hver til et nyt kunstværk. Med deres individuelle praksisser giver de stenene en ny stemme og repræsenterer på den måde hver af de ni tabte fortællinger.
Gennem værkerne væves fortidens minder ind i nutidige kunstformer, og bringer vidnesbyrd på tværs af tider ind i en relationel interaktion. Her skabes ny og aktuel kultur(arv) i kunstens medier og gør forflyttelsen af runestenene mindre meningsløs. På symbolsk vis kommer stenene frem til de omgivelser, der fra start var tiltænkt, ved at blive udstillet i Biblioteksalen.
Med et årligt besøgstal mellem 600.000 og 700.000 besøgende Rundetaarn, og mellem 40.000 til 90.000 gæster pr. måned, forventer vi en betydelig publikumsinteresse i vores udstillingsperiode henover sommeren 2025.

Formidlingstiltag i udstillingen
Der vil afvikles fire familieworkshops på fire søndage i løbet af udstillingsperioden. Hver workshop er designet til at inspirere både børn og voksne til at udforske runernes verden og skabe deres egne fortolkninger i form af papmaché-runesten. Deltagerne vil blive guidet til at skabe deres egne personlige runesten i papmaché, samtidig med at de kan lære om runestenenes historie og deres funktion som fortidens "stenbøger". Workshoppen vil lægge op til at reflektere over, hvad man selv ville finde vigtigt at fortælle og overlevere til fremtiden. Denne hands-on tilgang engagerer børnene direkte, og ved at arbejde med historie og kreativ udfoldelse får de mulighed for at forbinde sig med fortidens kulturelle fortællinger på en sjov og lærerig måde. At sidde med noget kreativt mellem hænderne gør de abstrakte historier mere forståelige og nærværende, og ved at lave sine egne runesten og vidnesbyrd får deltagerne også et "levn" med hjem – en slags souvenir fra dagen i udstillingen, der kan fungere som et godt minde.
Ved at sprede workshops over flere dage, sikrer vi, at mange får en chance for at deltage og nyde en fælles oplevelse i kunstens og kulturarvens tegn. Der hyres en formidler/underviser ind til at facilitere workshopsene, hvis man har spørgsmål eller brug for hjælp til sin papmaché sten.

Workshopsene vil også understøtte den digitale formidling af udstillingen, hvor QR-koder på kunstværkerne åbner for lydfortællinger, der bringer de ni sten til live. Det vil give børn og voksne mulighed for at opleve udstillingen gennem både kreativitet, lyd og læring. Derudover vil vi også arrangere et par events i løbet af udstillingsperioden, hvor nogle af kunstnerne aktiverer deres værk gennem en performance, samt artist talks.

Kildekritisk ekspertise og sparring
Vi er glade for at have runolog Lisbeth Imer fra Nationalmuseet og Rasmus Agertoft fra Rundetaarn som sparringspartnere i vores projekt, da de vil udbyde et inspirationsseminar for vores 9 kunstnere, i samarbejde med os. Seminaret er til for at kunstnerne kan forstå deres tildelte runesten endnu bedre, og samtidig sikre sig et kompetent og fagligt afsæt i deres værker og processer.
Lisbeth vil også hjælpe os med at udforme en planche til workshops-hjørnet, der illustrerer runernes alfabet. Denne planche vil ikke blot give deltagerne et visuelt redskab til at forstå runernes betydning, men også fungere som en inspirerende kilde til at skabe forbindelse mellem fortidens skriftsprog og nutidens kreative udfoldelser.

Opsummering
Støtte fra Københavns Kommune - Rådet for Visuel Kunst til *"De Tabte Runesten",* vil ikke kun muliggøre udstillingens mange facetter, men også fremme en dybere forståelse af dansk kulturarv blandt både børn og voksne. Gennem kunstværker af høj kvalitet og vores innovative formidlingstiltag og interaktive workshops vil vi engagere et bredt publikum og skabe en meningsfuld forbindelse til fortiden.
Denne udstilling bidrager til at styrke Københavns position som en kulturby, der værdsætter og bevarer sit historiske og kunstneriske fundament.